

Myndighetssamverkan för ökad återvinning och resurseffektivitet

Agency collaboration for increased recycling and resource efficiency

SLUTSATSER

- Det absolut viktigaste med detta projekt är att kontakten nu är etablerad mellan offentliga organisationer och RE:Source för utveckling av innovationsområdet.
- Ökad kunskap om hur RE:Source och myndigheter kan samverka för att utveckla området
- Det finns ett behov av och en efterfrågan på samordning av myndigheters arbete relaterat till RE:Sources innovationsområde. Här finns en roll att ta för RE:Source.
- Alla innovationsprogram rekommenderas att genomföra motsvarande aktivitet.

Med stöd från:

STRATEGISKA
INNOVATIONS-
PROGRAM

Förord

Projektet är ett programstödande projekt inom RE:Source och den främsta mottagaren och målgruppen för projektet är RE:Source ledning och deltagande organisationer i projektet.

Stort tack till alla organisationer som deltagit i projektet och som bidrar till att innovationsområdet utvecklas.

Titel på projektet – svenska	Myndighetssamverkan för ökad återvinning och resurseffektivitet
Titel på projektet – engelska	Agency collaboration for increased recycling and resource efficiency
Universitet/högskola/företag	RISE Research Institutes of Sweden
Adress	Box 857, 501 15 BORÅS
Namn på projektledare	Evalena Blomqvist
Namn på ev övriga projektdeltagare	Johanna Nilsson, Berit Gullbransson, Gunnar Fredriksson
Nyckelord: 5-7 st	Offentliga organisationer, utredningar, samverkan, RE:Source innovationsområde

Innehållsförteckning

Sammanfattning	4
Summary	4
Inledning och bakgrund	5
Bakgrund.....	5
Syfte och mål	5
Genomförande	5
Upplägg.....	6
Resultat och diskussion.....	7
Individuella arbetsmöten hos myndigheter och offentliga organisationer.....	7
Regeringsuppdrag	7
Befintliga nätverk	8
Avslutningsworkshop	8
Plattformen.....	8
Sammanfattning av deltagarnas feedback till RE:Source.....	9
Slutsatser och nyttiggörande	9
Nästa steg	10
Referenser	10
Bilagor	12

Sammanfattning

Projektet har resulterat i

a) en tydligare bild av myndighetssamverkan inom innovationsområdet vilket möjliggör minskade hinder för att innovationer kan utvecklas och implementeras.

Detta baseras på:

- Ökad kunskap hos myndigheter om hur RE:Source kan nyttjas och hur de därmed kan bli mer aktiva i att driva utvecklingen av området
- Ökad kunskap hos RE:Source om hur myndigheter kan nyttjas, till exempel ett bra sätt att nå ut genom de nätverk de har, att faktiskt våga höra av sig och att det kan ge synergieffekter istället för dubbelarbete
- En kanal för dialog är etablerad

b) Ett uttryckt behov av och en efterfrågan på samordning av myndigheters arbete relaterat till RE:Sources innovationsområde. Här finns en roll att ta för RE:Source.

Summary

The project has resulted in

a) a clearer picture of agency collaboration within the innovation area, a fact that enables reduced barriers to innovation by

- Increased knowledge at authorities on how RE:Source can be used and how they become more active in driving the development of the area
- Increased knowledge at RE: Source of how authorities can be used, for example, a good way to reach out through the network, to actually dare to get in touch and that it can provide synergies rather than duplication
- A channel for dialogue is established

b) An expressed need and request for coordination of the authorities' work related to RE:Source's innovation area. RE:Source has a role to take on in this context.

Inledning och bakgrund

Bakgrund

I december fick innovationsprogrammet RE:Source ett utökat ansvar från Näringsdepartementet att ta fram och möjliggöra innovationer som premierar ökad återvinning och resurseffektivitet genom giftfria och resurseffektiva kretslopp. Som ett led i detta framkom det behov av att samordna de myndigheterna som är berörda av detta område eftersom uppfattningen var att bilden mellan myndigheterna var splittrad och att personer som är verksamma inom en myndighet skulle ha svårt att se hur de aktivt kunde bidra och påverka utveckling inom innovationsområdet. För utvecklingen av RE:Source innovationsområde är myndigheterna centrala redan idag, men de kan ta en tydligare beställarroll och driva på utvecklingen. För att detta ska vara möjligt måste en ökad kunskap om RE:Source och varandras roller, kulturer och möjligheter först uppnås.

Regeringen har gett Vinnova i uppdrag att samla alla myndigheter som berörs av miljömålen för att börja dialogen om hur de kan påverka utvecklingen inom respektive område. Detta myndighetsnätverk träffas en halvdag två gånger per år och är grunden till detta projekt.

Projektet är ett Enskilt projekt som behöver göras i ett tidigt skede av programmet eftersom det syftar till att stärka innovationsstrukturen för RE:Source. Myndigheterna har en central roll för utveckling av innovationsområdet men måste få verktyg att vara mera aktiva och drivande än de är idag.

Syfte och mål

Projektet syftar till att bidra till att skapa en effektiv myndighetssamverkan som tydliggör utvecklingsbehov och förenklar implementeringen av innovationer viktiga för utveckling av RE:Source och innovationsområdet.

Projektet har haft följande mål:

1. Ökad kunskap hos berörda myndigheter, och offentliga organisationer, om hur de kan bidra till att utveckla innovationsområdet samt hur de kan nyttja RE:Source för att stärka delar av sitt uppdrag.
2. Skapa en plattform för berörda myndigheter som möjliggör att innovationer inom området kan realiseras
3. Prioritera konkreta aktiviteter inom berörda myndigheter som tydliggör möjligheter, minskar hinder och skapar grunden till att förändringar kan göras
4. Tydliggöra och stärka regeringens två nya utredningar som berör RE:Sources innovationsområde

Genomförande

En lång rad, för ämnet, relevanta myndigheter och andra organisationer kontaktades med ett erbjudande om möte hos respektive organisation. Syftet med mötet var att presentera RE:Source, lära känna organisationen/myndigheten och dess utmaningar

samt resonera kring hur de skulle kunna dra nytta av RE:Source. Projektet byggde på ett aktivt deltagande från en stor grupp människor verksamma inom de kontaktade organisationerna.

Upplägg

Arbetsmöten och insamling av grunddata (AP1):

- Individuella arbetsmöten med centrala organisationer och 60-talet personer. Urvalet av organisationer gjordes utifrån tanken att alla myndigheter aktiva inom området skulle kontaktas. Vidare kontaktades också en kommunal, en regional och en nationell aktör för att få kunskap om behov på olika nivåer i samhället.
 1. Alingsås kommun (Kommunal aktör)
 2. Energimyndigheten
 3. Finansierande organisationer Mistra, Formas, Vinnova
 4. Jordbruksverket
 5. Kemikalieinspektionen, KEMI
 6. Miljö- och energidepartementet
 7. Miljömålsrådet
 8. Naturvårdsverket
 9. Näringsdepartementet
 10. Näringslivets miljösamordnare
 11. Sveriges geologiska undersökning, SGU
 12. Sveriges kommuner och landsting, SKL (Nationell aktör)
 13. Upphandlingsmyndigheten
 14. Västra Götalandsregionen, VGR (Regional aktör)
- Individuella möten med 3 av regeringens särskilda utredare som berör RE:Sources innovationsområde
 1. Kartläggning av den nya delningsekonomin och se över olika användares roller och rättsliga ställning.
 2. Utredning om hur handel med begagnat, samt reparationer och uppgradering av olika produkter kan öka (Cirkulär ekonomi).
 3. Utredning om förutsättningarna för att inrätta ett centrum för ökad substitution av farliga ämnen i kemiska produkter och varor.
- Generella frågebatteri sattes ihop för organisationerna att dels besvara innan arbetsmötet dels som underlag för mötet. Se bilaga 1 och bilaga 2.
- Inläsning på aktuella myndigheter/organisationers hemsidor

Workshop (AP2)

- Istället för 2 st gemensamma möten med hela projektgruppen, vilket var planen vid projektstart, genomfördes en avslutande workshop som syftade till att exemplifiera ett arbetssätt för hur RE:Source kan ta vidare resultat och slutsatser från exempelvis regeringsuppdrag. Denna workshop fokuserade på två avslutade uppdrag inom området Giftfria och resurseffektiva kretslopp.

Inbjudan gick till de organisationer som projektet träffat och genomfördes på Naturvårdsverket i Stockholm.

Resultat och diskussion

Individuella arbetsmöten hos myndigheter och offentliga organisationer

De individuella arbetsmötena har resulterat i ökad kunskap och förankring om RE:Source hos många personer verksamma inom de centrala myndigheterna. Dessa har fått god kännedom om vilken resurs och vilka möjligheter detta innebär för dem. Det uttrycktes förhoppning om fortsatt arbete och nyttjande samt fördel att RE:Source är en sådan långsiktig satsning.

Mötena har även varit mycket värdefulla för RE:Source, förutom att det innebar bra möjligheter att informera om RE:Source som togs emot mycket väl, gav det input och kunskap om myndigheternas arbete, roller och nätverk tillbaka.

Myndigheterna har olika förutsättningar att vara aktiva i externa nätverk och sammanhang samt att de också har olika stora möjligheter att påverka sitt uppdrag och olika mycket resurser. Myndigheterna styrs politiskt och merparten av myndigheterna får uppdrag från regeringen i form av regleringsbrev och instruktioner, uppdrag är korta och resulterar inte alltid i beslut/åtgärder. De flesta arbetar med RE:Sources frågor på något sätt och det är viktigt att kunskap och erfarenheter sprids och tas tillvara, oavsett om det är ett regeringsuppdrag eller ett pilotprojekt hos en aktör. RE:Source ligger alltså helt rätt i tiden och har en viktig funktion att fylla mellan de olika myndigheternas olika roller och ansvar.

Konsumentverket har vi ännu inte etablerat kontakt med under projekt men kommer att kontaktas för att tydligare koppla deras uppdrag kring Miljösmart konsumtion in i RE:Source verksamhet.

Regeringsuppdrag

Myndigheterna har själva begränsade resurser att driva eller genomföra idéer/projekt. Påverkan sker genom att belysa olika frågor i samband med exempelvis utredningar.

Det uttrycktes en frustration i att närliggande regeringsuppdrag ibland utförs i ofas tidsmässigt eller att de pågår parallellt. Men även över att (speciellt de särskilda) utredningarna är korta och väldigt nischade samt att utredarna efter slutrapportering går direkt till nya uppdrag, vilket innebär att synergier eller följd effekter på andra områden inte kan beröras.

En lärdom från projektet är att det pågår många regeringsuppdrag samt särskilda utredningar inom RE:Source innovationsområde. Här har RE:Source flera roller att fylla, både innan, under och efter. I levererade utredningar stannar exempelvis goda förslag/åtgärder som inte behöver ett regeringsbeslut för att verkställas. En tydlig roll för RE:Source är att ta kunskapen och behoven vidare och realisera dessa i projekt som tar fram lösningar. Det skulle även kunna vara möjligt att använda RE:Source för att ta fram baskunskap/fakta inför utredningar.

Befintliga nätverk

Det pågår och finns en lång rad olika aktiviteter och nätverk mellan myndigheter och andra aktörer. Det finns alltså inte behov, eller utrymme, av ytterligare nätverk, utan snarare att nyttja de befintliga nätverken för input och resultatspridning. RE:Source ska verka för att den möjlighet och roll som innovationsprogrammet kan fylla blir tydlig och levande i dessa nätverk.

Avslutningsworkshop

Vid träffarna växte en relativt samlad bild fram, om än från de olika fackområdenas perspektiv. Att bilden skulle vara splittrad och att samordning helt saknas visade sig inte stämma. Både Naturvårdsverket och Kemikalieinspektionen hade dessutom tillsammans ett regeringsuppdrag om resurseffektiva och giftfria kretslopp. Därför fokuserades slutfasen av projektet på att tydliggöra hur RE:Source kan arbeta med resultat från dessa utredningar. Vid denna workshop deltog 19 personer från 8 organisationer. För deltagare se bilaga 4. Naturvårdsverket och Kemikalieinspektionen fick kort presentera slutsatser och forskningsbehov utifrån deras respektive utredningar.

Workshopen syftade till att visa på hur och vad RE:Source kan ta vidare efter avslutade utredningar. Att konkret visa på hur myndigheterna kan dra nytta av RE:Source genom att komma fram till gemensamma och konkreta förslag som bidrar till ökad återvinning och giftfria och resurseffektiva kretslopp. Efter workshopen lyfts de konkreta problem som lämpar sig bäst för ett innovationsprogram vidare in i RE:Source där de senare ska resursättas. Nedan listas de tre tydligaste arbetsområden att ta vidare.

- Roadmap policyanalys/utveckling för Giftfritt och resurseffektivt kretslopp
- Omvärldsbevakning och status för plast för att eventuellt kunna genomföra större satsningar/utlysning i RE:Source riktad mot hållbar plastanvändning
- Standarder/certifieringar och upphandlingsunderlag

Plattformen

Ett delmål var att skapa en plattform för berörda organisationer som möjliggör att innovationer inom området skulle kunna realiseras. Plattformen blir dock inte ett nytt nätverk utan en aktiv kontaktlista som kommer användas och underhållas av RE:Source, som också kommer att kontakta och möta nätverket 2-3 ggr per år för informationsutbyte m.m. Som tidigare nämnts händer det otroligt mycket inom området på de olika myndigheterna; avfall, återvinning, återbruk, resurs, cirkulär ekonomi med mera är väldigt aktuella ämnen och det finns redan flera olika befintliga nätverk att nyttja för både input och resultatspridning. Genom myndigheterna nås därmed ännu fler, och i dessa nätverk finns nu också kännedomen om möjligheterna med RE:Sources struktur och hur denna plattform kan nyttjas.

Förhoppningen är att skapa en kultur och arbetssätt hos berörda organisationer att ta kontakt med RE:Source för att informera om intressanta nationella eller internationella uppdrag/ärenden som är på gång, informerar om intressanta frageställningar/arbetsområden som behöver utvecklas vidare etc. En kultur som

bygger på dialog helt enkelt. Att skapa och underhålla denna kultur och arbetsätt kommer att kräva ett engagemang och intresse från alla berörda. Myndigheterna måste ha resurser och kraft att ta taktpinnen och driva på. Det ligger i RE:Source intresse att hålla kontaktytan aktiv och intressant. Detta görs bland annat med att hålla dialogen vid liv genom och göra regelbundna utskick, på så vis tar vi bollen att driva och kan hålla det levande. Men en dialog kräver att mottagare är delaktiga genom att svara.

Myndigheterna uppmanades att bli medlemmar i RE:Source för tydligare ta en påverkande roll inom RE:Source.

Sammanfattning av deltagarnas feedback till RE:Source

- Bra att det är en så långsiktig satsning.
- Det är viktigt att RE:Source signalerar utåt att det inte råder konkurrens mellan olika satsningar/utlysningar utan att/hur dessa kompletterar varandra. Det kanske behöver sammanställas på något vis, både utlysningar, mål, projekt med mera inom området för att förenkla för både företag, forskare, myndigheter att prioritera och samverka.
- RE:Source bör inte bara satsa på sådant som ändå kommer hända, utan också på områden inom vilka utvecklingen går långsamt eller står still
- RE:Source bör vara den aktiva parten genom att hålla koll på utredningar och dylikt och sprida relevant information till nätverket, exempelvis resultat/sammanfattningar från projekt.
- Angående de 3 prioriterade utmaningarna inom RE:Source (Resurseffektivt samhälle, Hållbar materialförsörjning och Hållbart energisystem), fokusera ännu tydligare inom dessa för att verkligen identifiera viktiga kuggar som får saker att hända.

Slutsatser och nyttiggörande

Viktigaste slutsatsen är vikten av att detta projekt faktiskt genomfördes, det vill säga tiden RE:Source fick tillsammans med deltagande organisationer och den förståelse för varandra det gav. Det rekommenderas till (och efterfrågas från deltagarna i projektet) alla innovationsprogram. Med anledning av att det under projektets gång framkom hur mycket pågående aktivitet och nätverk som finns inom området så finns det inget behov av att ska skapa ytterligare en plattform i form av ett nytt nätverk mellan myndigheterna. Däremot kan RE:Source i stort ses som en plattform som informerar och ansvarar för dialog samt tar emot idéer och behov från myndigheterna, nätverken och utredningarna för att kunna allokera resurser till projekt för att verklig förändring ska kunna ske.

Flera offentliga organisationer har förstått hur de kan nyttja RE:Source och möjligheten det kan innebära att få handling utifrån sin agenda.

RE:Source har inte bara en roll i att ta emot idéer utan även att sprida resultaten från genomförda projekt som respektive organisation bör ha kännedom om för att kunskaperna ska tas tillvara och implementeras.

Förhoppningen är också att genom de olika aktiviteterna, utlysningarna, projekten och med ett tydligt deltagande från myndigheterna få företag att våga satsa mer visionärt.

Nästa steg

Det är egentligen nu det verkliga arbetet börjar för att dialogen ska hållas vid liv och utnyttjas på ett optimalt sätt. Det är programledningens uppgift att kontakta/fråga om det är något på gång som RE:Source bör veta samt att sprida resultat eller annan information som myndigheterna bör känna till. Det innebär också att myndigheterna måste vara aktiva och kommunicera det som efterfrågas och ta emot och kanalisera det som RE:Source kommunicerar till dem.

Programledningen arbetar nu vidare med att se vad och hur de idéer och behov som framkom vid avslutningsworkshopen kan realiseras genom RE:Source.

Referenser

Energimyndigheten <http://www.energimyndigheten.se/> (2016-08-17)

Energimyndigheten. Yttrande angående Remiss av Europeiska kommissionens förslag (COM (2015) 614/2) till meddelande om cirkulär ekonomi M2015/04155/Mm. Dnr 2015-11097.
<http://epi6.energimyndigheten.se/PageFiles/54465/2015-11097%20Yttrande.pdf>

Jordbruksverket <http://www.jordbruksverket.se/> (2016-06-23)

Kemikalieinspektionen <http://www.kemi.se/> (2016-05-13)

Kemikalieinspektionen. Vägen till giftfria och resurseffektiva kretslopp – en strategi för arbetet i EU och internationellt inom Kemikalielagstiftningen. Rapport 7/16.
http://www.kemi.se/global/rapporter/2016/rapport-7-16-vagen-till-giftfria-och-resurseffektiva-kretslopp.pdf? t_id=1B2M2Y8AsgTpgAmY7PhCfg%3d%3d& t_q=strategi+giftfria & t_tags=language%3asv%2csiteid%3a007c9c4c-b88f-48f7-bbdc-5e78eb262090& t_ip=213.65.196.231& t_hit.id=KemI_Web_Models_Media_DocumentFile/_025aaf9d-6267-42b1-a68b-a9080dc1d71e& t_hit.pos=1

Kemikalieinspektionen. Återvunna ämnen. Rapport från ett tillsynsprojekt 2016. Tillsyn 10/16
http://www.kemi.se/global/tillsyns-pm/2016/tillsyn-10-16-atervunna-amnen1.pdf? t_id=1B2M2Y8AsgTpgAmY7PhCfg%3d%3d& t_q=tillsyn+10%2f16 & t_tags=language%3asv%2csiteid%3a007c9c4c-b88f-48f7-bbdc-5e78eb262090& t_ip=213.65.196.231& t_hit.id=KemI_Web_Models_Media_DocumentFile/_481ef070-9f01-47ce-a1ea-0b0db65c3720& t_hit.pos=1

<http://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2016/01/regeringen-vill-okateranvandningen/> 2016-05-20

Kemikalieinspektionen (2015). Relationskartläggning – Kemikalieinspektionens samarbeten med andra myndigheter som bidra till att nå miljömålen. Arbetsmaterial inför Miljömålsrådets möte 29-30 sep 2015.

Kemikalieinspektionen. Remissvar om Europeiska kommissionens förslag (COM(2014)397final) till revidering av flera av EU:s avfallsdirektiv. Dnr 4.2.3.a-H14-03884

http://www.kemi.se/global/om-kemikalieinspektionen/remissvar/2014/141024-kemis-remissvar-om-eu-kommissionens-forslag-till-revidering-av-flera-av-eus-avfallsdirektiv_webb.pdf

Miljömålsrådet <http://www.miljomal.se/miljomalsradet> (2016-08-24)

Naturvårdsverket <https://www.naturvardsverket.se> (2016-05-09)

Naturvårdsverket. Uppdrag om giftfria och resurseffektiva kretslopp. <http://www.naturvardsverket.se/Miljoarbete-i-samhallet/Miljoarbete-i-Sverige/Regeringsuppdrag/Redovisade-2016/giftfria-och-resurseffektiva-kretslopp/> (161202)

Naturvårdsverket. Avfall och särskilt farliga ämnen. Kartläggning och analys av avfallsströmmar som bör hanteras på särskilt sätt. NV-00433-15 (bilaga 1)

Naturvårdsverket. Kopplingar mellan avfalls- och kemikalielagstiftningen. Analys av hur lagstiftningen tillämpas för återvinna material och förslag på förbättrade kopplingar mellan avfalls- och kemikalielagstiftningen. NV-00433-15 (bilaga 2) <http://www.naturvardsverket.se/upload/miljoarbete-i-samhallet/miljoarbete-i-sverige/regeringsuppdrag/2016/giftfria-resurser/Rapport%20Kopplingar%20mellan%20avfalls-%20och%20kemikalielagstiftningen.pdf>

Naturvårdsverket. Giftfria och resurseffektiva kretslopp – Vägledning för ökad och säker materialåtervinning. Samrådsversion 160623.

Naturvårdsverket (2012). Från avfallshantering till resurshushållning. Sveriges avfallsplan 2012-2017. Rapport 6502.

Naturvårdsverket (2017). Att styra mot en effektivare avfallshantering. En utvärdering av den nationella avfallsplanen och det avfallsförebyggande programmet. Rapport 6744.

Naturvårdsverket. Avfallsrådet <http://www.naturvardsverket.se/Miljoarbete-i-samhallet/Miljoarbete-i-Sverige/Uppdelat-efter-omrade/Avfall/Vem-gor-vad/Avfallsradet/>

Regeringskansliet. Miljö- och energidepartementet. <http://www.regeringen.se/sveriges-regering/miljo--och-energidepartementet/> (2016-08-15)

Regeringskansliet. Näringsdepartementet. <http://www.regeringen.se/sveriges-regering/naringsdepartementet/> (2016-05-13)

Regeringskansliet. Kartläggning av den nya delningsekonomin och se över olika användares roller och rättsliga ställning. <http://www.regeringen.se/rattsdokument/kommittedirektiv/2015/12/dir.-2015136/>

Regeringskansliet. Utredning om hur handel med begagnat, samt reparationer och uppgradering av olika produkter kan öka (Cirkulär ekonomi). <http://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2016/01/regeringen-vill-okateranvandningen/>

Regeringskansliet. Inrätta ett forum för miljösmart konsumtion och att stimulera miljösmarta konsumtionsmönster. (2017-03-15) <http://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2017/03/konsumentverket-far-uppdrag-att-arbeta-for-en-mer-miljosmart-konsumtion/>

Riksdagen. Centrum för ökad substitution av farliga ämnen i kemiska produkter och varor. https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/kommittedirektiv/centrum-for-okad-substitution-av-farliga-amnen-i_H4B125

SGU Sveriges geologiska undersökning <http://www.sgu.se/> (2016-06-27)

SKL Sveriges kommuner och landsting <http://skl.se/> (2016-06-27)

Bilagor

Bilaga 1. Frågor inför individuellt arbetsmöte

Bilaga 2. Frågor vid individuellt arbetsmöte

Bilaga 3. Befintliga nätverk

Bilaga 4. Deltagare vid arbetsmöten och workshop

Bilaga 1. Frågor inför individuellt arbetsmöte

Kort introduktion till RE:Source

RE:Source vision är att **Sverige ska bli världsledande på att minimera och nyttiggöra avfall**. Genom RE:Source verksamhet ska innovationer som utvecklar Sverige inom innovationsområdet Resurs och avfallshantering tas fram. Detta stora innovationsområde har specificerats genom de tre utmaningarna.

1. Resurseffektivt samhälle
2. Hållbar materialförsörjning
3. Hållbart energisystem

RE:Source ska omsätta 100 MSEK årligen i utvecklingsinsatser inom området och satsningen är tänkt att pågå under 12 år. Med detta så är RE:Source den största nationella satsningen inom området resurs och avfallshantering. Ni kan läsa mer om RE:Source på programmets hemsida www.resource-sjp.se

I december fick innovationsprogrammet RE:Source ett utökat ansvar från Näringsdepartementet¹ att ta fram och möjliggöra innovationer som premierar ökad återvinning och resurseffektivitet genom giftfria och resurseffektiva kretslopp. Som ett led i detta har det framkommit behov av att samordna de myndigheterna som är berörda av detta område. Myndigheterna har olika uppdrag, roller och även ansvar för olika delar av miljömålen. Det kan lätt bli en splittrad bild och personerna som är verksamma inom en myndighet har svårt att se hur de aktivt kan bidra och styra utveckling inom innovationsområdet.

Projektets syfte och mål

Projektet syftar till att skapa förutsättningar för berörda myndigheter och andra organisationer att bidra till och driva utvecklingen inom RE:Source innovationsområde. Det övergripande målet med projektet är att skapa en plattform som ska förenkla för att innovationer inom området implementeras så att **ökad återvinning och resurseffektivitet uppnås genom giftfria och resurseffektiva kretslopp**.

Projekt mål

1. Ökad kunskap hos berörda myndigheter om hur de kan bidra till att utveckla innovationsområdet samt hur de kan nyttja RE:Source för att nå delar av sitt uppdrag.
2. Skapa en plattform för berörda myndigheter som möjliggör att innovationer inom området kan realiseras
3. Prioritera konkreta aktiviteter inom myndigheterna som tydliggör möjligheter och minskar hinder och skapar grunden till att förändringar kan göras.
4. Tydliggöra och stärka regeringens två nya utredningar² som berör RE:Source innovationsområdet

¹ Regleringsbrev för budgetåret 2016 <http://www.esv.se/Verktyg--stod/Statsliggaren/Regleringsbrev/?RBID=17052>

² Regeringen har utsett

- Karin Bradley till särskild utredare med uppdrag att kartlägga den nya delningsekonomin och se över olika användares roller och rättsliga ställning. Slutrapportens 31 mars 2107 <http://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2016/02/karin-bradley-utredar-delningsekonomin/>

För att uppnå dessa mål kommer följande aktiviteter att göras

- A. Intervjuer och besök hos aktörer i arbetsgruppen för att öka kunskapen om RE:Source och tydliggöra deras behov av utveckling inom innovationsområdet.
- B. En workshop 15 februari för att konkretisera möjliga aktiviteter för att möta utmaningen resurseffektiva och giftfria kretslopp.

Följande organisationer är intressanta för arbetsgruppen och kommer att kontaktas.

- Naturvårdsverket, Jordbruksverket, Kemikalieinspektionen, Transportstyrelsen, Länsstyrelsen, Boverket, Energimyndigheten, Arbetsmiljöverket, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap - MSB, SKL samt en kommunal och regional aktör för att studera skillnaderna mellan att ha hela Sverige som ansvar jämför med en regional och lokal aktör. Personer från regeringskansliet och miljö och näringsdepartementet kommer också att kontaktas.
- Regeringens utredare Ola Alterå och Karin Bradley samt Maria Wetterstrand, ordförande Miljömålsrådet och Annika Helker Lundström, Nationell miljömålssamordnare för näringslivet.
- 3 utvalda svenska forskare för deras inspel

-
- Ola Alterå till särskild utredare med uppdrag att utreda hur handel med begagnat, samt reparationer och uppgradering av olika produkter kan öka. Slutrapporteras 28 feb 2017
<http://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2016/01/regeringen-vill-oka-ateranvandningen/>

Frågor inför mötet

För att förbereda vårt möte sätter vi stor värde på om ni kan bistå med en del förkunskaper som är specifika för er organisation. Alla frågor ska läsas med avgränsningen att de syftar till att RE:Source ska nå programvisionen och därmed uppnår vi också ökad återvinning och resurseffektivitet genom giftfria och resurseffektiva kretslopp.

- A. Beskriv kort **ert uppdrag (er roll)** både nationellt och internationellt

- B. Vilka **slutförda aktiviteter**³ de senaste två åren har ni varit drivande eller deltagande i? Lista gärna uppdragen med titel samt länk till källa.
 - Titel, Länk till källa

- C. Vilka **pågående och planerade aktiviteter** är ni drivande/deltagande i? Lista gärna uppdragen med titel, ansvarig och planerat start och slut
 - Titel, ansvarig, start och slut

- D. Vilka **miljömål** inom ert uppdrag är viktiga för RE:Source verksamhet?

- E. Kan ni idag ange några utvecklingsbehov som är väldigt centrala för ert uppdrag?

- F. Finns det några andra organisationer som ni tycker är centrala för projektet som vi också bör kontakta?
 -

³ Aktiviteter= Uppdrag, projekt, utredningar, kartläggningar etc

Bilaga 2. Frågor vid individuellt arbetsmöte

Komplettera PPT med Hur kommer resultaten att användas. Berit lägger in några bilder om "sitt" Rita kartan över hur alla jobbar, inte lösa utvecklingsbehoven i specifika frågor!

TRE syften med mötet

- ✓ Ge kunskap om hur de kan nyttja RE:Source
- ✓ Få kunskap om deras roll och verksamhet (strukturer/nätverk/pågående aktiviteter) idag
- ✓ Få kunskap om deras behov

1) Bakgrund om organisationen (EB)

- a. Ert uppdrag i relation till RE:Source?
- b. Hur förändras ert uppdrag vid regeringsbyte?

2) Synen på och möjligheten med RE:Source (EB)

- a. Ser ni att era mål och ambitioner ligger i linje med målet för RE:Source?
- b. Hur kan ni bidra till utvecklingen inom innovationsområdet (Hinder för att driva på utvecklingen? Vad kan en myndighet tycka och tänka)

3) Synen på den egna verksamhetens roll (BG)

- a. Hur beskriver ni er verksamhet i förhållande till den sektor som täcks av RE:Source?
- b. Hur beskriver ni er roll inom den sektor som täcks av RE:Source? Ex. avseende placering i värdekedja, som stödjande organisation eller kunskapsutvecklare etc.
- c. Är ni engagerade i teknik- eller infrastrukturutveckling och vilken roll har ni i det?
- d. Är ni engagerade i politiska processer och vilken roll har ni i det?
- e. Är ni engagerade i relevanta samhällsdebatter och i så fall på vilket sätt?
- f. Har ni någon utbildningsverksamhet mot andra aktörer inom relevant sektor?
- g. Vilka möjligheter har ni att påverka prioriteringar av utvecklingsbehov?
- h. Tas arbetet/utredningar som utförs tillvara?
- i. Kan ni beställa uppdrag att få utförda, hur och vad gäller?
- j. Finns det intern prioriteringslista mellan exv miljö kvalitetsmålen och vilka är era prioriterade?

4) Samverkansrelationer nationellt och internationellt (BG)

- a. Med vilka aktörer samverkar ni mest?
- b. Hur ser dessa samverkansrelationer och aktiviteter ut?
- c. Medverkar ni i formella/informella nätverk med relevans för RE:Source?
- d. Vilken roll har ni i dessa?
- e. Vilka aktörer utanför de som har resurs och avfallsfrågan som kärnverksamhet ser ni som viktigast för att möjliggöra RE:Source ambitioner?
- f. Några de skulle önska samarbeta med, hinder för detta?
- g. Är information/data offentlig eller finns det hinder?

5) Utvecklingsbehov för att nå programvisionen. (EB a&b, BG c&d)

- a. Vilka områden/frågor behöver utvecklas för att nå programvisionen?
 - Kortsikt < 5 åren, långsikt >5 år.
 - Prioritera dessa?
- b. Ser ni några hinder idag som påverkar utvecklingen negativt?
 - Vilka hinder hindrar mest?
- c. Hur kan man skapa den ömsesidiga relation mellan policy och sektorn som krävs för att nå våra gemensamma mål?
 - Vilka är det viktigaste policyfrågorna?

- Är det forskningsfinansiering, lagstiftning, stöd i standardiseringsprocesser, informations-spridning?
- d. Vilka lagar och regleringar är de viktigaste? Kan vi peka på några kritiska för en stor del av aktörerna?
 - Vilka kanaler/möjligheter finns det för sektorn att driva dessa frågor?
 - Hur kan vi formera oss för att nå det störta genomslaget?

6) Kunskapsöverföring (arbetssätt/metoder/verktyg)

- a. Hur arbetar ni med kunskapsöverföring, omvärldsbevakning och kunskapsinhämtning gällande ex. innovationer, tekniker, processer etc. med relevans för er verksamhet?

Något övrigt att tillägga?

Kontaktperson på Boverket?

- *Har ni arbetssätt, metoder och verktyg för detta?*
 - *Upplever ni att det fungerar väl? Om inte, vad anser ni skulle behövas?*
- *Vad ser ni skulle bidra till att er verksamhet tar till sig ny kunskap och omsätter den till handling i större utsträckning?*
 - *Ex. mer mötesplatser, nyhetsbrev, informationshubbar, föreläsningsserier etc.*
- *Hur ser ni på kunskapsöverföring mellan aktörer relevanta för RE:Source målsättning?*
 - *Är den tillräcklig eller är det något som saknas?*
 - *Vilka utmaningar gällande kunskapsöverföring ser ni?*
 - *Vad skulle vara till hjälp för att övervinna dessa?*
- *Känner ni till verksamheter som med framgång arbetar med kunskapsöverföring?*
 - *Vilka och vad kännetecknar dem? Det kan även vara exempel från er egen verksamhet.*

Bilaga 3. Exempel på befintliga nätverk etc

Myndighetsnätverket:

Naturvårdsverket, Hav- och vattenmyndigheten, Tillväxtverket, Kemikalieinspektionen, Regeringskansliet, Nationell miljömålssamordnare för näringslivet, Särskilde utredaren om hinder för ökad återanvändning av produkter, SGU Sveriges geologiska undersökningar, Strålsäkerhetsmyndigheten, SMHI, Energimyndigheten, Mistra, Formas, Vinnova.

Energimyndigheten:

- Samordningsgrupp för forskning: Verket för innovationssystem, Vetenskapsrådet, Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande och Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd.
- Plattform för hållbar stadsutveckling: Boverket, Energimyndigheten, Naturvårdsverket, Tillväxtverket, Trafikverket.
- Arbetsgrupp ekodesign: Energimyndigheten, Elsäkerhetsverket, Naturvårdsverket och Kemikalieinspektionen.

KEMI:

- Företagsdialoger
- Kommunnätverk Giftfri vardag
- Referensgrupp SFÄ
- P-nätverk
- Håll Sverige Rent – grön flagg tema kemikaliesmart

Miljömålsrådet:

- **Åtgärder i anslutning till strategi för att främja giffria och resurseffektiva kretslopp inom kemikalielagstiftningen**
KEMIKALIEINSPEKTIONEN I SAMVERKAN MED NATURVÅRDSVERKET, TILLVÄXTVERKET OCH LÄNSSTYRELSERNA
- **Materialförsörjningsplanering**
SVERIGES GEOLOGISKA UNDERSÖKNING I SAMVERKAN MED LÄNSSTYRELSERNA
- **Nationell samverkan - minskat matsvinn i livsmedelskedjan**
LIVSMEDELSVERKET I SAMVERKAN MED NATURVÅRDSVERKET, JORDBRUKSVERKET OCH LÄNSSTYRELSERNA

Naturvårdsverket:

- **Avfallsrådet**; Naturvårdsverkets expertstöd avfalls och hållbar materialhantering

Se länk för syfte och medlemmar ex Avfall Sverige, kommun, LST, KEMI,
SKL: <http://www.naturvardsverket.se/Miljoarbete-i-samhallet/Miljoarbete-i-Sverige/Uppdelat-efter-omrade/Avfall/Vem-gor-vad/Avfallsradet/>

- **SaMMA**; Samverkansgruppen för minskat matavfall. Se länk för syfte och medlemmar, ex Avfall Sverige, kommuner, Europaparlamentariker, IVL, SJV, LRF, Universitet/Högskolor, Miljödep., Näringsdep., Naturvårdsverket, SKL: <https://www.naturvardsverket.se/upload/miljoarbete-i-samhallet/miljoarbete-i-sverige/avfall/matsvinn/SaMMA-programforklaring-20150730.pdf>
- Sitter med i styrgrupper, kommittéer, Vinnovas bedömningsgrupper och motsvarande, utvecklar myndighetssamverkan. Avfall Sverige största aktören, Svensk näringsliv, återvinningsindustrierna, EUs övriga naturvårdsverk, IEA?, Länsstyrelsernas avfallsnätverk, samråd med olika aktörer vid olika regeringsuppdrag, bjuds in via exv branschorganisationer, *ARM Arbetsgruppen för Resurseffektivitet och Miljöavtryck*.

Miljö- och energidepartementet

- Miljömålsrådet: Boverket, Folkhälsomyndigheten, Havs- och vattenmyndigheten, Kemikalieinspektionen, Konsumentverket, Livsmedelsverket, Länsstyrelserna genom Länsstyrelsen i Halland, Naturvårdsverket, Riksantikvarieämbetet, Skogsstyrelsen, Statens energimyndighet, Statens jordbruksverk, Strålsäkerhetsmyndigheten, Sveriges geologiska undersökning, Tillväxtverket, Trafikverket, Transportstyrelsen. <http://www.miljomal.se/miljomalsradet>

Näringsdepartementet:

Tre analysgrupper: Tre teman står i fokus i regeringens framtidsarbete: Arbetet i framtiden, Grön omställning och konkurrenskraft samt Global samverkan. Framtidsminister Kristina Persson har tillsatt tre grupper utifrån dessa områden med representanter från näringsliv, organisationer och forskningsområdet för att diskutera och utveckla framtidens policy.

Analysgruppernas uppgift är att identifiera utmaningar och problem, formulera visioner, utveckla strategier och ge förslag till prioriterade åtgärder på medellång och längre sikt.

SKL:

- Avfallsnätverk, 3 ggr per år, för att diskutera, övergripande frågor som inte bara rör utförarfrågor inom avfallshantering. Större projekt, ex klimatfrågor. Hur ska vi bygga och jobba?
- Nätverk för kommuners miljöstrategier.
- Nätverk, regional utveckling. SKL driver och deltar i olika regionala nätverk för att stödja våra medlemmar i frågor som rör regional utveckling.
- Nationellt forum – förmöten. Nationellt forum är regeringens mötesplats för dialog med ledande politiker på regional nivå. Här finns en möjlighet att lyfta frågor och ge synpunkter på långsiktiga och strategiska tillväxtfrågor. Nationellt forum träffas fyra gånger per år och inför varje möte arrangerar SKL ett förmöte med tid för förberedelser och fördjupningar. Kontaktperson är Lisbet Mellgren, SKL.
- Regiondirektörsnätverket utgörs av direktörer från självstyrelse- och samverkansorgan, kommunförbundsdirektörer och landstingets regionala utvecklingsdirektör i de län där

länsstyrelsen har utvecklingsansvaret. Nätverket ses var sjätte vecka. Inriktningen är strategiskt och operativt regionalt tillväxtarbete samt transportinfrastrukturplanering. Kontaktperson är Lisbet Mellgren, SKL.

- Regionala planerare. Mötesplats för regionala planerare. Fokus på aktuella frågor kring fysisk planering och regional utveckling. Nätverket träffas två gånger per år. Kontaktperson för SKL är Lisbet Mellgren.
- Reglab. SKL är tillsammans med samtliga regioner, Tillväxtverket och VINNOVA medlem i Reglab, en mötesplats för regional utveckling. Reglabs kansli finns hos SKL. Kontaktperson för SKL är Fredrik Berglund.
- SKL:s nätverk för näringslivsfrågor riktar sig till kommunala tjänstemän med ansvar för näringslivsfrågor.
- Nätverket Kompetensförsörjningsdagarna är en mötesplats för offentliga aktörer. Två gånger om året samlas regionerna, närings-, utbildnings- och arbetsmarknadsdepartementen, ett tiotal myndigheter och SKL. Kompetensförsörjningsdagarna är ett nätverk och en mötesplats. Innehållet är behovsstyrt och deltagarnas engagemang avgörande. En samordningsgrupp med två regioner, SKL, Reglab, Näringsdepartementet, Tillväxtverket och Arbetsförmedlingen planerar dagarna.

VGR:

- Stöttar kommunala nätverk, ex matavfall
- Nätverk mellan alla landsting och regioner

Alingsås:

- Avfall Sverige
- GR-kommunerna
- Mfl

Andra nätverk, ex:

- WR
- CCR
- Biogas vädersträcken

Exempel på återkommenade konferenser/möten

- Avfall i Nytt fokus (WR, IVL, Chalmers)
- Avfall Sverige, årsmöte + höstmöte (Avfall Sverige)
- Biogastingen
- Elmia Avfall & Återvinning
- Energimyndigheten
 - Klimatpotential
 - Energitingen
- Forum för Giftfri miljö (KEMI)
- IVL flera event
- Naturvårdsverket exp.
 - Från hype till allvar! Nationell verkstad för hållbara livsstilar
 - Riv rätt – var med och rädda klimatet
 - Ledningskonferens
 - Seminariedagar om farliga ämnen i avfall (Klassning av farligt avfall, Hantering av avfall som innehåller långlivade organiska föroreningar, Vad som gäller när avfall blir produkt)
- Plast & Textil (Swerea)
- Recyclingdagen (Recycling)
- Återvinningsgalan (Recycling tillsammans med Återvinningsindustrierna + Avfall Sverige)

Bilaga 4. Deltagare vid arbetsmöten och workshop

Organisation	Namn
Alingsås kommun	Christian Nellis*, Camilla Bergquist*
Energimyndigheten	Lina Kinning*, Coralie Chasset*
Formas	Karla Anaya-Carlsson
Jordbruksverket	Johannes Eskilsson, James Bonet, Ulrika Franke, Frida Edman
Kemikalieinspektionen, KEMI	Helena Bergström, Emma Westerholm*, Kent Wiberg, Dag Lestander, Petra Ekblom, Ann-Marie Wennberg, Jenny Pettersson, Stefan Gabring, Anna Nylander*, Lina Wendt-Rasch*
Miljö- och energidepartementet	Gunilla Blomqvist*, Anne-Cerise Nilsson, Sofie Tingstorp, Moa Ageberg, Tommy Bucht, Henrik Lange*, Anna Törner*
Mistra	Christoffer Folkesson Welch
Naturvårdsverket	Frida Simonson, Lotten Sjölander, Ping Höjding, Bo Jansson, Mats Andersson, Ninni Borén, Maxi Nachtigall, Marianne Tegman, Ylva Reihard, Christina Jonsson, Kristina von Rein, Ida Adolfsson, Ola Larsson, Ulv E Andersson, Catarina Östlund, Lotten Sjölander, Annica Carlsson, Eva Dalenstam*, Erika Nygren, Mette Svejgaard, Elisabeth Österwall*, Erik Westin*, Annica Carlsson*
Näringsdepartementet	Annika Holmberg, Monique Wannberg, Elias Arne, Lina Martinsson, Camilla Lerholst, Hans G Pettersson
Näringslivets miljömålssamordnare/Substitution	Annika Helker Lundström, Petter Dahlin, Jenny Ivarsson
Sveriges geologiska undersökningar, SGU	Per Klingbjer, Lisbeth Hildebrand, Anders Hallberg, Helena Dahlgren
Sveriges kommuner och landsting, SKL	Fredrik Bäck, Klas Danerlöv
Upphandlingsmyndigheten	Joakim Thornéus*
Utredare delningsekonomi	Karin Bradley

Utredare återbruk	Jenny VonBahr
Västra Götalandsregionen, VGR	Helena Nilsson, Hanna Jönsson, Gustaf Zettergren, Birgitta Nilsson, Jonna Bjuhr Männer
Vinnova	Martin Svensson

*Deltagare vid workshop